

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Filosofie

Varianta 6

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

TÉTEL I **(30 puncte)**

Îrják a vizsgalápra mindegyik helyzet esetében a helyes válasznak megfelelő betűt. Csak egyetlen helyes válaszlehetőség létezik.

1. A filozófiában, az élet értelmének a problematikája kapcsolható:
 - a. a politikai hatósághoz
 - b. az emberi mivolthoz
 - c. az elégséges feltételhez
 - d. a közhatóságokhoz
2. Az etikai elméletek között megtaláljuk:
 - a. az eudajmonizmust
 - b. az empirizmust
 - c. a romantizmust
 - d. a perspektívizmust
3. Az alkalmazott etikára egy példa:
 - a. az ok és az okozatnak a meghatározása
 - b. az abszolút időnek a meghatározása
 - c. a halálbüntetés
 - d. büntetés a fosztogatásért
4. A társadalmi-politikai szabadság az alábbi politikai rendszer értéke:
 - a. totalitarista
 - b. autoriter
 - c. vizzályt keltő
 - d. demokratikus
5. Melyik kérdéshez kapcsolható az élet értelmének problematikája:
 - a. mit értünk az a priori szintetikus ítéleteken?
 - b. a tér abszolút vagy relatív?
 - c. a boldogság egy eszmény vagy közvetlenül megvalósítható?
 - d. mi a megismerés forrása?
6. A társadalmi-politikai felelősség felvállalható, ha az ember:
 - a. kényszerítve van
 - b. szabad
 - c. politikailag közönyös
 - d. nem ítézőképes
7. **Nem** képez alkalmazott etikai problémát:
 - a. az abortusz
 - b. az eutanázia
 - c. a klónozás
 - d. az igazság

8. A társadalmi politikai szabadság kérdésének elemzése központi helyet foglal el az alábbi gondolkodónál:
- Imm. Kant
 - J. St. Mill
 - R. Descartes
 - L. Blaga
9. A deontológiai etika központi fogalma:
- a kötelesség
 - a hasznosság
 - az élvezet
 - az empirizmus
10. A politikai filozófiában, a társadalmi – politikai felelősség eszméje kapcsolatba hozható:
- a bruttó hazai termék véleményével
 - az egyéni szabadsággal
 - egy kutatócsoport által keresett igazsággal
 - a globális felmelegedés véleményével

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban az etikára jellemző fogalmak vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó igaz állítások. Írjátok a vizsgalatra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását.

a. Alkalmazott etika	1. Imm. Kant. által fenntartott felfogás.
b. Hedonista etika	2. Úgy véli, hogy egy cselekedet morális értékét meghatározza a fájdalom elkerülése és az élvezet jelenléte.
c. Deontológiai etika	3. Vitatott problémákat alkalmaz, amelyeknek világos morális jellegük van.
d. Eudajmonista etika	4. Morális elveket származtat, véletlenszerű cselekedetek elemzéséből.
	5. Úgy véli, hogy egy cselekedet morális értékét a tevékenység ésszerű – szellemisége határozza meg.

16 pont

B. Érveljen megközelítőleg tíz sorban az alábbi tétel mellett vagy ellen, miszerint: *a pozitív diszkrimináció a legjobb útja annak, hogy egyenlő lehetőségeket érjünk el.*

8 pont

C. Írjon egy példát, amelyben hangsúlyozza a véleménynyilvánítás szabadságának szerepét/jelentőségét egy demokratikus társadalomban.

6 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

Minthogy pedig nem részesedhetnek mindenből egyenlően azok, akik csak egy valamiben egyenlők, és mindenből egyenlőtlenül azok, akik csupán egy valamiben különböznek, szükségképpen minden ilyen alkotmány hibás.

(Aristotel, *Politica*)

Válaszoljon az alábbi követelményekre:

- Azonosítsák a filozófiai alapgondolatot, amelyre a szöveg utal. **4 pont**
- Mutassanak rá, körülbelül fél oldal terjedelemben, egy összefüggésre, ami az *eljárásjogi igazságosság* és az *esélyegyenlőség* fogalmai között létezik, filozófiai értelemben használva a fenti fogalmakat. **10 pont**
- Fogalmazzák meg személyes véleményük, a szövegben megjelenő filozófiai nézőpont időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**

B. Tudván, hogy L. Blaga felfogásában az embert bizonyos értelemben a valóban csodálatos alkotói sors ejti foglyul:

1. Érveljenek körülbelül öt sor terjedelemben ennek a filozófiai eszmének/tézisnek az igaza mellett! **6 pont**
2. Szemléltessék egy konkrét példán keresztül, azt ahogyan az ember meghaladja a közvetlenségben-való és a biztonságra irányuló létmódot! **4 pont**